

Predsednica SKEI Slovenije tudi predsednica ZSSS

Nagovor predsednice na 8. Kongresu ZSSS

Kandidatka za funkcijo predsednice ZSSS sem postala zaradi prepričanja, da smo vsi, združeni v ZSSS dobra ekipa, ki lahko na področju sindikalnega gibanja in zavzemanja za boljši jutri, še veliko storimo za svoje člane. In da je ZSSS organizacija, za katero se je vredno potruditi. Ne zaradi nje same, pač pa zaradi vloge, ki jo ima v tej državi. ZSSS je največja sindikalna zveza v Sloveniji, zato je največja tudi naša odgovornost. Pri tem pozivam vse nas, da se potrudimo. Da poskusimo stopiti izven lastnih interesov in se osredotočimo na skupne. To niso skupni interesi posameznikov, regij, podjetij; to so skupni interesi našega članstva, celo vseh zaposlenih ali še širše, državljanov, hoteli to, ali ne. Že zdavnaj nas je razvoj prisilil, da smo prerasli boj za osnovne pravice delavstva. Kar delamo, pa tudi česar ne storimo, vpliva na nas vse. Zaposlovanje, pokojnine, socialne pravice, zdravstvo, pravno varstvo, pa širše teme glede razvoja države in sistemov, da ne naštevam. Naš vpliv ne doseže le članstva, seže precej dlje. In obratno: nove oblike dela, negotove zaposlitve, delo na črno ipd... nimajo vpliva zgolj na ljudi, ki delajo v takih razmerah, vplivajo tudi na naše članstvo. Zato ZSSS je in bo vplivala tudi na področja, ki niso zgolj neposreden interes članov, lahko pa vanj zelo posegajo. Lahko nam je v čast in ponos, da delamo veliko dobrega tudi za tiste, ki k temu ničesar ne prispevajo. Iskali pa bomo način, da jim to predstavimo in da se nam pridružijo.

Sindikati dejavnosti združeni v ZSSS so tisti, ki nosijo neposredno odgovornost za svoje člane. ZSSS jim

lahko v delu pomaga, predvsem na področju skupnih nalog, ne more pa jih nadomestiti. Sindikat, ki ne zmore izpolnjevati lastnih statutarnih nalog, mora razmisliti o načinu svojega delovanja. Seveda tu ZSSS nima nobenih pristojnosti, verjamem pa, da smo dozoreli za združevanja. Svoje sile in znanje moramo razporediti tako, da jih bomo učinkovito uporabljali. Premalo nas je, da bi se vsi ukvarjali z istim delom. Ocenjujem, da kadrovski potencial imamo, a ga je mogoče boljše uporabiti. Enako velja tudi za sindikalne centrale. Gre seveda za procese, ki temeljijo na lastnih spoznanjih, prostovoljnosti in pripravljenosti za spremembe. Druga opcija je seveda jasna. Ne bo nas, ali pa bomo tako nepomembni, da bomo zgubili vpliv. Kar je isto. Proces združevanja že tečejo in želim si, da bi o tem že v kratkem lahko rekli kaj več.

Osebnostno želim zamenjati tudi na ven občutne prioritete organizacije. Boj za ohranjanje delovnih mest z zavzemanjem za kakovostna delovna mesta. Iskanje kršitev z aktivnim preprečevanjem in preventivo. Borbo za pridobljene pravice z razvojem zakonodaje in kolektivnih pogodb v smeri splošnega razvoja in vpeljevanjem novih institutov v korist zaposlenih. Za to je potrebna tudi podlaga. Izobraževanje na vseh ravneh sindikalnega gibanja. V ta paket sodi tudi razvoj delavskega soupravljanja. Zapravili smo priložnost v 90-ih, ne zapravimo jo znova.

Na koncu, čeprav bi moralo stati na začetku. Član je tisti, zaradi katerega obstajamo. Sindikati dejavnosti in ZSSS moramo nazaj neposredno k članu. Odločanje preko predstavnikov je sicer nuja in brez nje ne gre, a premalo neposredno vključujemo člane. Premalokrat so v hitenju povprašani za mnenje, premalokrat imajo možnost odločati in premalokrat jih prosimo za pomoč. Vem, da je naporno, a brez tega ne bo šlo. Če bomo želeli večjo enotnost, udarnost pa tudi večje članstvo, nas čaka veliko naporov. Jaz sem za to pripravljena, pričakujem pa, da tudi vsi ostali, ki ste se odločili sindikalizem vzeti za poklic. Od vseh vas pričakujem, da v naslednjem letu pomagate pri organizaciji čim večjega srečanja s člani po podjetjih, šolah, vrtcih, kulturnih ustanovah, zavodih in povsod drugje, kjer imamo organizirano svoje članstvo. Sama

želim prisluhnuti delavcem in sindikalnim zaupnikom in jih povabiti, da se vključujejo v sindikalne aktivnosti, seveda skupaj s predstavniki sindikatov dejavnosti: Ne morem obljubiti, da bom namesto članov reševala problemov, lahko pa dam besedo, da jih bom po najboljših močeh skupaj z njimi.

Program imamo, predsednico tudi. Želim vam predstaviti tudi ekipo, ki jo bom predlagala v potrditev predsedstvu. Vem, da jo čakate z nestrpnostjo, še bolj pa njihove aktivnosti. Torej: Seveda so tu še vsi sekretarji v regijski in območnih organizacijah, pa vsi sodelavci v ZSSS in sindikatih dejavnosti. Vsi skupaj smo ekipa, na katero stavim. Zaželim si veliko uspeha z velikim aplavzom, zmogli bomo!

Na koncu naj dodam še nekaj stavkov o kolegih, za katera je to zadnji aktivni kongres. Pavle in Dušan.

Pavle: nastavlil si hrbet, ko je bilo težko. Odlično si opravil, čeprav si dobil vse sive lase in zgubil še par kil. In zagotovo si pustil globoko sled tudi v mednarodnem sindikalne gibanju in kot sekretar za informiranje.

Dušan: Občudujem tvojo držo skozi vsa obdobja, ko si vodil ZSSS. Ves čas v isti smeri, dostojno, tudi kadar so letele puščice in kadar si bil predmet blatenja. Nikoli se nisi prodal, čeprav bi te včasih po krivici prodali celo tvoji. Vsi, ki te poznamo, te bomo v hiši pogrešali, vem pa, da nam boš z bogatimi izkušnjami rad pomagal.

Ekonomski podatki

V juniju 2017 / junij 2016 je bil izvoz višji za 13,4%, uvoz pa je bil višji za 13,7%. V prvih 6 mesecih je bil izvoz višji za 11,7% in uvoz višji za 13,9%. S tem je bil v blagovni menjavi ustvarjen presežek za 415,1 mio €, pokritost uvoza z izvozom pa je bila 103,1%.

V obdobju I – VI 2017 / I – VI 2016 je industrijska proizvodnja narasla za 6,8%, v predelovalnih dejavnostih je narasla za 6,1%, v C/24 – proizvodnja kovin je narasla za 6,1%, v C/25 – proizvodnja kovinskih izdelkov brez strojev in naprav je narasla za 3,9%, v C/26 – proizvodnja računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov se je znižala za 4,4%, v C/27 – proizvodnja električnih naprav se je povečala za 11,4%, v C/28 – proizvodnja drugih strojev in naprav se je povečala za 13,4%, v C/29 – proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic se je povečala za 12,4%, v C/30 – proizvodnja drugih vozil in plovil se je

povečala za 2,3%, v C/33 – popravila in montaža strojev in naprav se je povečala za 19,4%.

V prej navedenem obdobju se je prodaja v industriji povečala za 7,6%, v predelovalnih dejavnostih se je povečala za 7,5%, v C/24 – proizvodnja kovin se je povečala za 6,7%, v C/25 – proizvodnja kovinskih izdelkov razen strojev in naprav se je povečala za 3,9%, v C/26 – proizvodnja računalnikov, elektronske in optične opreme se je zmanjšala za 3,0%, v C/27 – proizvodnja električnih naprav se je povečala za 12,1%, v C/28 – proizvodnja drugih strojev in naprav se je povečala za 14,1%, v C/29 – proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic se je povečala za 11,5%, v C/30 – proizvodnja drugih vozil in plovil se je povečala za 24,7%, v C/33 – popravila in montaža strojev in naprav se je povečala za 19,3%.

V prej navedenem obdobju so se zaloge v industriji povečale za 5,7%, v C/24 – proizvodnja kovin so se zmanjšale za 3,0%, v C/25 – proizvodnja kovinskih izdelkov brez strojev in naprav so se povečale za 1,7%, v C/26 – proizvodnja računalnikov, elektronske in optične opreme so se povečale za 12,7%, v C/27 – proizvodnja električnih naprav so se povečala za 9,6%, v C/28 – proizvodnja drugih strojev in naprav so se povečale za 11,9%, v C/29 – proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic so se povečale za 12,7%, v C/30 – proizvodnja drugih vozil in plovil so se povečale za 9,3%, v C/33 – popravila in montaža strojev in naprav so se povečale za 32,8%.

Cene kmetijskih izdelkov pri pridelovalcih so bile v juniju 2017 povprečno za 9,2% višje kot junija 2016, od tega so bile cene živali in živalskih proizvodov v povprečju višje za 9,9%, cene rastlinskih pridelkov pa so bile v povprečju višje za 7,8%.

Cene storitev pri proizvajalcih so bile v 2. četrtletju 2017 za 0,3% višje kot v prejšnjem četrtletju oz. za 1,4% višje kot pred letom dni.

Cene industrijskih proizvodov so se julija 2017 / julij 2016 pri proizvajalcih povprečno povišale za 2,3%: cene proizvodov za prodajo na tujih trgih so se povišale za 3,2% (od tega v evrskem območju za 4,1%, izven evrskega območja pa za 2,9%) in za prodajo na domačem trgu za 1,4%.

Kazalnik zaupanja potrošnikov je bil avgusta 2017 v primerjavi z avgustom 2016 višji za 8 odstotnih točk in za 10 odstotnih točk višji nad povprečjem preteklega leta.

Vrednost kazalnika zaupanja v predelovalnih dejavnostih je bila avgusta 2017 enaka kot julija 2017, glede na avgust 2016 je bila višja za 1 odstotno točko in za 9 odstotnih točk nad dolgoročnim povprečjem.

Za junij 2017 je povprečna bruto plača znašala 1.602,21€ in je bila nominalno za 2,4% višja kot pred letom dni oz. 1.045,06€ neto in je bila nominalno za 2,6% višja kot pred letom dni.

V juliju 2017 je bilo v Sloveniji 850.276 delovno aktivnih oseb, od tega 758.045 zaposlenih (pri pravnih osebah 705.920 in pri fizičnih osebah 52.125) ter 92.231 samozaposlenih (od tega 63.528 samostojnih podjetnikov, 6.489 s poklicno dejavnostjo in 22.214 kmetov).

Cene uvoženih proizvodov so bile v juliju 2017 za 1,9% višje kot pred letom dni: od tega so bile cene uvoženih proizvodov iz držav zunaj evrskega območja nižje za 0,3%, iz evrskih držav pa so se povišale za 3,6%.

Izveden je bil popravek realne rasti BDP v letu 2016, ki je bil 3,1%, skupna dodana vrednost (merjena v stvarnih cenah) pa je bila višja za 3,2%. Delež sredstev za zaposlene se je povišal iz 48,7% BDP v letu 2015 na 49,9%.

Mesečni TOM v septembru znaša 0,2%, letni pa 1,22%.

V 2. četrletju 2017 je bila stopnja delovne aktivnosti 54,4% (za 2,1 odstotne toke več kot pred letom dni), stopnja aktivnosti pa je bila 58,1%. Neaktivnih je bilo 736.000 oseb (od tega 511.000 upokojujencev in 128.000 dijakov oz. študentov). Delovno aktivnih prebivalcev je bilo 955.000, od tega 666.000 zaposlenih za nedoločen čas.

V 2. četrletju 2017 je bil BDP za 4,4% višji kot v 1. četrletju.

V avgustu 2017 je bilo 0,1% inflacija, VIII 2017 / VIII 2016 je bila 1,2%, I – VIII 2017 je bila 1,1% in VIII 2017 – IX 2016 / VIII 2016 – IX 2015 je bila 1,1%.

Poslana strokovna gradiva

- Razvoj v kolektivnih pogajanjih plačah
- Obvladovanje tipičnega (mobinga) na delovnem mestu
- Sindikalna lista za avgust 2017

Aktivnosti sindikalnih podružnic

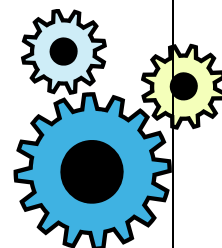
- Skupina KOLEKTOR Idrija: sklenjena nova PKP
- AROSA MOBILIA d.o.o., Limbuš: sklepanje PKP

Povedali so

Jernej Tovšak iz gospodarskega ministrstva: Višja produktivnost dela in dodana vrednost sta edina temelja za višje plače.

Jože P. Damjan in Ekonomske fakultete: V ekonomiji še kako jemljemo kot predpostavko, da se plače povečujejo v skladu z rastjo produktivnosti dela. Ta »zakonitost« nekako zagotavlja, da zaposleni »pravično« participirajo na ustvarjeni dodani vrednosti: njihove plače naraščajo v enotni meri, kot njihova storilnost. Kot je pokazala IMF – ova študija iz leta 2015 (Dobla – Norris e tal), je pri tem prišlo do razkoraka (razkola) med dinamiko plač in produktivnostjo.

1. Namesto dela si je to razliko v ustvarjeni dodani vrednosti, ki je šla delu, prisvojil kapital (opomba B. Ivanovič: Ali se pogajalci spomnite, da sem prav to očital delodajalski strani v zadnjih pogajanjih o rasti plač)
  2. Povečanje kapitalskih dodatkov na račun povečevanja produktivnosti dela je dodatno vplivalo na povečanje neenakosti
- Ključna razloga sta dva: zmanjšanje moči sindikatov in deregulacija trga dela (zmanjšanje pogajalske moči zaposlenih).

Friedmanova zabloda

Milton Friedman je bil klasičen predstavnik t.i. »čikaške

ekonomske šole«, ki je v 70 – tih letih prejšnjega stoletja trdil, da je korporacija instrument delničarjev, ki so njeni lastniki in zato je podjetje čisti ekonomski subjekt, katerega izključni cilj je maksimiranje kapitalnih in bilančnih dobičkov. In dalje: v tržnem gospodarstvu obstaja s strani podjetja ena sama odgovornost – uporabiti svoje resurse na način, da maksimira svoje dobičke. To pomeni, da gre za »zablodo«, saj je pozabil na delavce in kodeks sodelovanja zaposlenih pri upravljanju podjetij ter teorijo o družbeni odgovornosti podjetij. »Resnica« je prav nasprotna od »zablode«: slabo podjetje je družbenoekonomski subjekt, katerega odgovornost in cilj je čim bolj uravnoteženo zadovoljevanje interesov vseh deležnikov.

Mednarodni dan mladih

Od leta 2010 se 12. avgust praznuje kot dan mladih, geslo letošnjega leta pa je »Mladi ustvarjamo mir« (Youth Building Peace). Nedvournno so mladi »pomembna družbena struktura« ker z novimi (svežimi) znanji pridobljenimi v izobraževalnem procesu ter s socialnimi in tehničnimi kompetencami aktivno sodelujejo pri ustvarjanju kakovostnejše in varnejše družbe. V letu 2016 je v Sloveniji delež mladih predstavljal 15,9% celotnega prebivalstva (v EU pa 18,3%) in se je v zadnjih 5 letih zmanjšal za 2,4 odstotne točke. Glede na podatke pred 5 leti se mladi prej odselijo od staršev in sicer pri povprečni starosti 28,2 leta (v EU pa prej pri povprečni starosti 26,1 leta). Naloga »mladinske politike« je, da mladim olajša prehod v odraslo dobo.

Nekaj foto utrinkov iz 8. kongresa ZSSS

